

Datum van
inontvangstneming

:

05/11/2024

Zaak C-611/24**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

19 september 2024

Verwijzende rechter:

Varhoven administrativen sad (Bulgarije)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

13 september 2024

Verzoekende partij:

MA

Verwerende partij:

Upravitelten savet na Balgarska narodna banka

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Aan de procedure ligt ten grondslag een beroep van MA tegen een besluit van de Upravitelten savet na Balgarska narodna banka (raad van bestuur van de Bulgaarse nationale bank; hierna: „raad van bestuur van de BNB”), waarbij werd vastgesteld dat er overeenkomstig de Zakon za Balgarskata Narodna Banka (Bulgaarse wet inzake de Bulgaarse nationale bank; hierna: „ZBNB”) gronden aanwezig zijn voor diens vervroegd ontslag uit het ambt van vicepresident en hoofd van de afdeling “Emissie” van de BNB op basis van een beslissing van de Komisia za protivodeystvie na koruptsiata (commissie ter bestrijding van corruptie; hierna: „KPK”) met de vaststelling dat deze hoedanigheid en die van drager van een openbaar ambt volgens de Zakon za protivodeystvie na koruptsiata (Bulgaarse wet ter bestrijding van corruptie; hierna: „ZPK”) onverenigbaar is met zijn aandeelhouderschap in een commerciële vennootschap en zijn bestuurslidmaatschappen in twee rechtspersonen zonder winstoogmerk, en wel met de aan dit besluit verbonden juridische gevolgen, namelijk dat MA vanaf de datum van het besluit niet langer de bevoegdheden van vicepresident, hoofd van de afdeling „Emissie” en lid van de raad van bestuur van de BNB uitoefent.

Voorwerp en rechtsgrondslag van de verwijzing

Verzoek volgens artikel 267, eerst alinea, onder b), VWEU om uitlegging van artikel 131 VWEU en van de artikelen 7 en 14.2 van Protocol (nr. 4) betreffende de statuten van het Europees stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank.

Prejudiciële vragen

1. Moeten de in artikel 14.2 van Protocol (nr. 4) betreffende de statuten van het Europees stelsel van centrale banken (ESCB) en van de Europese Centrale Bank (ECB) vastgestelde criteria voor het ontslag van de president en voor de procedure ter betwisting van het ontslagbesluit aldus worden uitgelegd dat ze gelden voor alle leden van de besluitvormende organen van een nationale centrale bank (NCB)?
2. Indien vraag 1 ontkennend wordt beantwoord: staat artikel 14.2 van Protocol (nr. 4) betreffende de statuten van het ESCB en van de ECB een nationale wetgeving toe die dezelfde criteria voor het ontslag van leden van de besluitvormende organen van een NCB invoert als die welke in die wetgeving voor de president zijn vastgesteld?
3. Staat artikel 14.2 van Protocol (nr. 4) betreffende de statuten van het ESCB en van de ECB toe dat het ambt van president van een NCB verenigbaar is met het aandeelhouderschap in een kapitaalvennootschap met recht op uitkering van een evenredig deel van de winst?
4. Staat artikel 14.2 van Protocol (nr. 4) betreffende de statuten van het ESCB en van de ECB toe dat het ambt van president van een NCB verenigbaar is met het lidmaatschap van een bestuursorgaan van een rechtspersoon zonder winstoogmerk die volgens de statuten een economische activiteit kan uitoefenen zonder dat een eenparig besluit van de raad van bestuur van een NCB is genomen, zoals naar nationaal recht is vereist voor het uitoefenen van een onbezoldigde activiteit?
5. Staan artikel 131 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) en artikel 7 van Protocol (nr. 4) betreffende de statuten van het ESCB en van de ECB een nationale wetgeving toe die de leden van besluitvormende organen van een NCB ertoe verplicht om binnen een bepaalde termijn na ambtsaanvaarding in de hoedanigheid van personen die een openbaar ambt in de zin van het nationale recht bekleden, aan de bevoegde overheidsinstantie melding te doen van hun aandeelhouderschap in kapitaalvennootschappen en hun lidmaatschap van bestuursorganen van rechtspersonen zonder winstoogmerk?
6. Staan artikel 131 VWEU en artikel 14.2 van Protocol (nr. 4) betreffende de statuten van het ESCB en van de ECB een nationale wetgeving toe die een president van een NCB ertoe verplicht om binnen een bepaalde termijn na

ambtsaanvaarding in de hoedanigheid van persoon die een openbaar ambt in de zin van het nationale recht bekleedt, maatregelen te treffen ter beëindiging van zijn aandeelhouderschap in een kapitaalvennootschap en zijn lidmaatschap van bestuursorganen van rechtspersonen zonder winstoogmerk?

7. Staat artikel 14.2 van Protocol (nr. 4) betreffende de statuten van het ESCB en van de ECB een uitlegging toe volgens welke een president van een NCB die een onverenigbaarheid met het bekleden van zijn ambt heeft opgeheven na de wettelijke termijn, moet worden beschouwd als een persoon die niet voldoet aan de eisen voor de uitoefening van zijn ambt?

8. Staan artikel 131 VWEU en de artikelen 7 en 14.2 van Protocol (nr. 4) betreffende de statuten van het ESCB en van de ECB een nationale wetgeving toe op grond waarvan de autoriteit die verantwoordelijk is voor de vaststelling van de ontslaggrond, met het oog op en in het kader van deze bijzondere procedure kan beoordelen of er op ernstige wijze is tekortgeschoten in de zin van artikel 14.2 van de statuten van het ESCB en van de ECB?

Aangehaalde Unierechtelijke bepalingen en rechtspraak

- Artikelen 130 en 131 VWEU;
- Artikelen 7 en 14 van Protocol (nr. 4) betreffende de statuten van het ESCB en van de ECB;
- Arrest van 26 februari 2019 in de gevoegde zaken C-202/18 en C-238/18, EU:C:2019:139.

Bepalingen van nationaal recht

- Artikel 11, artikel 12, lid 5, artikelen 13 en 14 ZBNB 1997;
- Artikel 4, lid 1, artikel 6, lid 1, punt 12, artikel 35, artikel 36, leden 3 en 4, artikel 37, lid 1, punten 12, 13 en 14, en artikel 38 van de Zakon za protivodeystvie na koruptsiata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imushtestvo (Bulgaarse wet inzake de bestrijding van corruptie en de inbeslagneming van wederrechtelijk verkregen vermogen; hierna: „ZPKONPI”) (zoals van kracht tot en met 5 oktober 2023) en § 7 van de aanvullende bepalingen bij deze wet;
- Artikel 4, lid 1, artikel 6, lid 1, punt 12, artikel 7, lid 1, artikel 13, lid 1, punten 5, 6, 7 en 8, artikel 49, artikel 50, leden 3 en 4, artikel 51, lid 1, punten 13, 14 en 15, artikel 53, artikel 54, lid 2, artikelen 70, 71, 72 en 89, artikel 94, lid 1, artikelen 98, 115, 116 en 120 ZPK (van kracht vanaf 6 oktober 2023) en § 1, punt 4, van de aanvullende bepalingen bij deze wet;

– Beslissing nr. 13 van de Konstitutsionen sad na Republika Bulgaria (grondwettelijk hof van de Republiek Bulgarije) van 24 september 2020 in constitutionele zaak nr. 5/2020; beslissing nr. 3 van 2019 in constitutionele zaak nr. 16/2018; beslissing nr. 5 van 1993 in constitutionele zaak nr. 6/1993.

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 Bij besluit van 26 juli 2023 van de 49e Narodno Sabranie (nationale vergadering, Bulgarije) werd MA gekozen tot vicepresident van de BNB – tot hoofd van een van de drie hoofdafdelingen overeenkomstig artikel 19 ZBNB 1997, de afdeling „Emissie”.
- 2 Diezelfde dag ondertekende MA overeenkomstig artikel 13 ZBNB 1997 een verklaring onder ede om zich te houden aan de wet, mee te werken aan de onafhankelijke uitoefening van de aan de bank gedelegeerde taken en dienst-, bank-, beroeps-, bedrijfs- en andere wettelijk beschermde geheimen in acht te nemen, ook na de beëindiging van zijn bevoegdheden.
- 3 Op 27 juli 2023 diende MA bij de Narodno Sabranie als benoemende autoriteit een door hem op 19 juli 2023 ondertekende verklaring overeenkomstig artikel 35, lid 1, punt 1, ZPKONPI (ingetrokken) juncto artikel 11, lid 4, punten 3-5, en artikel 12, lid 5, ZBNB in, waarin hij onder meer verklaarde: niet als zelfstandig ondernemer of onbeperkt aansprakelijke aandeelhouder van een commerciële vennootschap failliet te zijn verklaard; geen zelfstandig ondernemer, onbeperkt aansprakelijke aandeelhouder van een commerciële vennootschap, bestuurder, handelingsgemachtigde, handelsagent, procuratiehouder, handelsmakelaar, vereffenaar of faillissementscurator, lid van een bestuurs- of toezichhoudend orgaan van een commerciële of coöperatieve vennootschap, met uitzondering van vennootschappen waarin de BNB deelneemt, te zijn; geen krachtens artikel 12, lid 5, ZBNB verboden activiteit uit te oefenen.
- 4 Op 11 augustus 2023 diende MA in zijn hoedanigheid van vicepresident van de BNB bij de Komisia za protivodeystvie na koruptsiata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imushtestvo (commissie inzake de bestrijding van corruptie en de inbeslagneming van wederrechtelijk verkregen vermogen; hierna: „KPKONPI”) een uit twee delen bestaande inleidende verklaring omtrent vermogen en belangen overeenkomstig artikel 35, lid 1, punt 2, ZPKONPI (ingetrokken) in. In het eerste deel van de verklaring gaf MA aan een aandeel van 2 % te bezitten in „Iontech Engineering” OOD, ter waarde van 117 000 BGN. In het tweede deel vermeldde hij niet dat hij op het moment van zijn verkiezing of benoeming in het ambt bestuurder of lid van een bestuurs- of toezichhoudend orgaan van een commerciële of coöperatieve vennootschap of rechtspersoon zonder winsttoegmerk was. In het tweede deel vermeldde hij niet dat hij in de laatste twaalf maanden voor zijn verkiezing of benoeming in het ambt bestuurder of lid van een bestuurs- of toezichhoudend orgaan van een commerciële of coöperatieve vennootschap of rechtspersoon zonder winsttoegmerk was.

- 5 In zijn hoedanigheid van vicepresident van de BNB diende MA op 13 november 2023 bij de KPK een verklaring in omtrent vermogen en belangen overeenkomstig artikel 49, lid 1, punt 4, ZPK, waarin hij aangaf dat zijn aandeel in „Iontech Engineering” OOD 100 BGN bedroeg en dat hij op het moment van zijn verkiezing of benoeming in het ambt bestuurslid was van de vereniging „Balkanski-Panitsa institut za nauchni izdirvania” (Balkanski-Panitsa instituut voor economisch onderzoek) en van de vereniging „Golfclub Blagoevgrad”.
- 6 „Iontech Engineering” OOD is een commerciële vennootschap met beperkte aansprakelijkheid. Volgens de jongste statuten van deze vennootschap, gepubliceerd op 23 november 2023, en de tussen 5 juli 2017 en 22 november 2023 geldende statuten heeft elke vennoot recht op een evenredig deel van de winst. Op 8 november 2023 droeg MA zijn aandelen in „Iontech Engineering” OOD voor een prijs van 100 BGN, zijnde de nominale waarde van de aandelen die vóór de ondertekening van de overeenkomst volledig aan de verkoper is betaald, over aan de persoon KS. De overdracht van de aandelen is op 23 november 2023 in het handelsregister ingeschreven.
- 7 De vereniging „Balkanski-Panitsa institut za nauchni izdirvania” is een rechtspersoon zonder winstoogmerk. Volgens de statuten van de vereniging heeft zij tot doel kennis en ervaring op het gebied van beleid, maatschappij en wetenschap, alsmede op het gebied van hoogwaardige technologie te ontwikkelen en uit te wisselen. Zij kan aanvullende economische activiteiten uitoefenen, mits deze verband houden met haar hoofdactiviteit en de inkomsten hieruit worden aangewend om haar doelstellingen te bereiken. MA is op 15 december 2023 als bestuurslid van de vereniging „Balkanski-Panitsa institut za nauchni izdirvania” doorgehaald.
- 8 De vereniging „Golfclub Blagoevgrad” is een rechtspersoon zonder winstoogmerk, die volgens haar statuten tot doel heeft recht te doen aan de specifieke belangen en behoeften van de leden van de golfclub en de golfsport te organiseren, te leiden en te promoten. Ter verwezenlijking van haar doelstellingen verricht zij economische activiteiten die verband houden met de organisatie van constructies, zoals de bouw en het onderhoud van gespecialiseerde materiële en technische voorzieningen ten behoeve van de beoefening van de golfsport, zet zij wetenschappelijke en technische ontwikkelingen om, neemt zij deel aan nationale en internationale competities en zoekt zij naar sponsors; hiertoe behoren ook reclameacties die verband houden met het doel van de vereniging en de verkoop van tickets in het kader van golfwedstrijden. MA is op 17 januari 2024 als bestuurslid van de vereniging „Golfclub Blagoevgrad” doorgehaald.
- 9 Op 7 februari 2024 diende MA in zijn hoedanigheid van vicepresident van de BNB bij de KPK een nieuwe verklaring omtrent vermogen en belangen overeenkomstig artikel 49, lid 1, punt 4, ZPK, in, waarin hij aangeeft dat hij op het tijdstip van zijn verkiezing of benoeming in het ambt geen aandelen in een commerciële vennootschap bezat, geen lid was van een bestuurs- of toezichthoudend orgaan van een rechtspersoon zonder winstoogmerk of van een

coöperatieve vennootschap, en ook in de laatste twaalf maanden vóór zijn verkiezing of benoeming in het ambt geen aandelen in een commerciële vennootschap heeft bezeten of lid van een bestuurs- of toezichhoudend orgaan van een rechtspersoon zonder winstoogmerk of een coöperatieve vennootschap is geweest.

- 10 Bij beslissing van 24 juni 2024 stelde de KPK overeenkomstig artikel 13, lid 1, punt 8, ZPK juncto § 7, lid 2, van de overgangs- en slotbepalingen van de ZPK met betrekking tot AM in zijn hoedanigheid van vicepresident van de BNB, hoofd van de afdeling „Emissie”, dat wil zeggen in zijn hoedanigheid van drager van een openbaar ambt overeenkomstig artikel 6, lid 1, punt 12, ZPK, vast dat er sprake was van onverenigbaarheid met het aandeelhouderschap van AM in „Iontech Engineering“ OOD en diens bestuurslidmaatschap van twee rechtspersonen zonder winstoogmerk, te weten de vereniging „Balkanski-Panitsa institut za nauchni izdirvania“ en de vereniging „Golfclub Blagoevgrad“, zonder een besluit van de raad van bestuur van de BNB overeenkomstig artikel 12, lid 5, tweede volzin, ZBNB.
- 11 Bij schrijven van 27 juni 2024 stelde de KPK de BNB en de Narodno Sabranie van de Republiek Bulgarije in kennis van haar beslissing van 24 juni 2024. Eveneens op 27 juni 2024 werd aan MA op diens verzoek onbetaald verlof verleend in afwachting van verdere wettige maatregelen, ten einde elke twijfel omtrent de naleving van het wettelijke kader weg te nemen.
- 12 Op 1 juli 2024 kwam MA bij de Administrativen sad – Sofia grad (bestuursrechter in eerste aanleg, Sofia-stad) in rechte op tegen de beslissing van de KPK van 24 juni 2024. Bij beschikking van 12 juli 2024 bepaalde de Administrativen sad, na de ontvankelijkheid van het beroep te hebben onderzocht, de datum van de openbare zitting op 16 september 2024.
- 13 Op 16 juli 2024 legde MA overeenkomstig artikel 246, lid 3, van het huishoudelijk reglement van de raad van bestuur van de BNB aan de leden van de raad van bestuur van de BNB een schriftelijke verklaring voor, waarin hij aandroeg (1) dat er geen redenen waren om een procedure volgens artikel 14, lid 2, ZBNB in te stellen, een verzoek om opschorting van de procedure en procedurele verzoeken met betrekking tot de ingestelde procedure indiende, en (2) dat de argumenten in verband met de beide secundair aangevoerde gronden overeenkomstig artikel 14, lid 1, ZBNB onjuist en ongefundeerd waren. Bovendien diende MA verzoeken om bewijsgaring, een verzoek om een hoorzitting in aanwezigheid van een advocaat en een verzoek om notulering van de vergadering van de raad van bestuur in.
- 14 Bij besluit nr. 340 van de raad van bestuur van de BNB van 16 juli 2024 werd, op basis van de beslissing van de KPK van 24 juli 2024 en de daarmee overeenkomstig artikel 13, lid 1, punt 8, ZPK vastgestelde onverenigbaarheid (zie hierboven onder punt 10), de aanwezigheid van gronden overeenkomstig artikel 14, lid 1, eerste geval („niet [...] aan de eisen voor de uitoefening van zijn

ambt voldoet”) en artikel 14, lid 1, tweede geval („op ernstige wijze is tekortgeschoten”) ZBNB voor het vervroegd ontslag van MA, vicepresident van de BNB, hoofd van de afdeling „Emissie” van de BNB, vastgesteld.

- 15 Om tot deze juridische conclusie te komen redeneerde de raad van bestuur van de BNB als volgt. Op de eerste plaats was er geen reden om de administratieve procedure op te schorten, aangezien de beslissing van de KPK van 24 juli 2024 alle kenmerken van een procedurehandeling in zich droeg – zij had tot doel om de zaak voor te leggen aan de raad van bestuur van de BNB om op zijn beurt een bestuurshandeling vast te stellen, waartegen krachtens de uitdrukkelijke bepaling van de ZBNB het instellen van een rechtsmiddel mogelijk was. Een betwisting van deze procedurehandeling, zoals door MA naar voren gebracht, kon geen reden zijn om de administratieve procedure tot vaststelling van een individuele bestuurshandeling op te schorten. Op de tweede plaats was de raad van bestuur van de BNB van mening dat de KPK volgens de wet de bestuursautoriteit was die bij uitsluiting bevoegd was om de onverenigbaarheid met het bekleden van een openbaar ambt vast te stellen. De raad van bestuur van de BNB kon noch toezicht uitoefenen op het optreden van de KPK, noch in haar plaats beslissen, aangezien dit ertoe zou leiden dat de bevoegdheid op ontoelaatbare wijze aan een andere bestuursautoriteit zou worden onttrokken. Gelet op deze bijzonderheid besliste de raad van bestuur in het kader van de procedure volgens artikel 14, lid 2, ZBNB alleen over de vraag of de door KPK vastgestelde onverenigbaarheid reden was om het lid van de raad van bestuur van de BNB vervroegd te ontslaan en, concreet, of deze tot de conclusie leidde dat dit lid niet aan de eisen voor de uitoefening van zijn ambt voldeed en/of op ernstige wijze was tekortgeschoten in de zin van artikel 14.2 van de statuten van het ESCB en van de ECB.
- 16 Ondanks de verklaarde onmogelijkheid om toezicht uit te oefenen op het handelen van KPK en de verplichting om rekening te houden met haar bevindingen onderzocht de raad van bestuur van de BNB, teneinde de beginselen van objectiviteit en wettigheid te eerbiedigen, de door de KPK voor de vaststelling van het besluit van 24 juni 2024 aangevoerde juridische en feitelijke gronden. De raad van bestuur van de BNB keurde de feitelijke bevindingen van KPK goed voor zover deze gebaseerd waren op de inschrijvingen en gepubliceerde stukken in het handelsregister en in het register van rechtspersonen zonder winstoogmerk, die geacht worden bij alle derden bekend te zijn. De raad van bestuur van de BNB deelde ook de juridische conclusies van de KPK, die volgens hem het resultaat waren van een gedetailleerde en significante beoordeling, voorafgaande aan haar beslissing. De raad van bestuur van de BNB nam aan dat de door de KPK ten aanzien van MA vastgestelde onverenigbaarheid impliceerde dat er sprake was van de in artikel 14, lid 1, eerste geval, ZBNB bedoelde reden voor diens vervroegde ontslag, aangezien deze tot de conclusie leidde dat MA „niet [...] aan de eisen voor de uitoefening van zijn ambt voldoet” en dat dit werd beschouwd als een voldoende reden om MA als lid van de raad van bestuur van de BNB vervroegd te ontslaan. Bovendien nam de raad van bestuur van de BNB aan dat de ten aanzien van MA vastgestelde onverenigbaarheid impliceerde dat er sprake was

van de in artikel 14, lid 1, tweede geval, ZBNB genoemde reden („op ernstige wijze is tekortgeschoten”) voor diens vervroegde ontslag.

- 17 Overeenkomstig de bepaling van de bijzondere wet – artikel 14, lid 2, tweede volzin, ZBNB 1997 – oefende MA zijn bevoegdheden als vicepresident en lid van de raad van bestuur vanaf de datum van de vaststelling van besluit nr. 340 van de raad van bestuur van de BNB van 16 juni 1997 niet meer uit. MA heeft de Varhoven administrativen sad (hoogste bestuursrechter) verzocht de voorlopige uitvoerbaarheid van de beslissing van de raad van bestuur van de BNB op te schorten.
- 18 Bij besluit van 29 juli 2024 heeft deze het verzoek van AM om opschorting van de wettelijk vastgestelde voorlopige uitvoerbaarheid afgewezen. Dit besluit is bij onherroepelijk besluit van een vijfvoudige kamer van de Varhoven administrativen sad van 30 augustus 2024 bekrachtigd.

Voornaamste argumenten van de partijen in het hoofdgeding

- 19 Verzoeker komt op tegen het besluit van de raad van bestuur van de BNB en voert aan dat het onrechtmatig is vanwege de schending van materieelrechtelijke bepalingen, niet-inachtneming van de vormvoorschriften, schending van de regels van de administratieve procedure en schending van het doel van de wet. Hij is van mening dat geen van beide in artikel 14.2 van de statuten van het ESCB en van de ECB genoemde redenen, waarop het bestreden besluit van de raad van bestuur van de BNB is gebaseerd, aanwezig zijn. Wat het toepasselijke Unierecht betreft, voert hij aan dat de bepalingen van artikel 2 en artikel 6, lid 3, VWEU, artikel 130 VWEU en de artikelen 7 en 14.2 van Protocol (nr. 4) betreffende de statuten van het ESCB en van de ECB moeten worden uitgelegd en spreekt hij de wens uit dat het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) krachtens artikel 267 VWEU wordt verzocht om een prejudiciële beslissing.
- 20 Verweerder betoogt dat de bestreden bestuurshandeling rechtmatig is en de in het beroep aangevoerde argumenten ongegrond zijn en dat er geen aanleiding bestaat voor een verzoek om een prejudiciële beslissing.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 21 Ten eerste merkt de rechtsprekende kamer op dat artikel 14 van Protocol (nr. 4) betreffende de statuten van het ESCB en van de ECB voorziet in de criteria voor ontslag en de procedure voor het aanvechten van het ontslagbesluit enkel met betrekking tot de president van een NCB, zonder evenwel aan te geven of de bepalingen van deze tekst (zowel wat betreft de ontslaggronden als de procedure tot betwisting van het besluit) ook gelden voor de andere leden van het besluitvormende orgaan van een NCB. Hij acht het derhalve noodzakelijk het Hof te verzoeken om een prejudiciële beslissing over de vraag betreffende de

toepasselijkheid van artikel 14 van Protocol nr.4 op de leden van het besluitvormingsorgaan van NCB's.

- 22 Voor het geval de bepalingen van artikel 14 van Protocol nr. 4 ook van toepassing zijn op de leden van de besluitvormende organen van de NCB's, stelt de verwijzende rechter vast dat het Hof geen uitlegging heeft gegeven aan de bestanddelen van artikel 14 van Protocol nr. 4 met betrekking tot de voorwaarden die voor de uitoefening van de taken van de president van een NCB noodzakelijk zijn, en een beslissing van het Hof daarom noodzakelijk is voor de juiste beslechting van het onderhavige geding.
- 23 In dit verband worden de convergentieverslagen van de ECB en de Europese Commissie op basis van artikel 140 VWEU opgesteld en bevatten zij een beoordeling en toetsing van de overeenstemming van de nationale wetgeving van de Republiek Bulgarije als lidstaat met een derogatie overeenkomstig de Verdragen en de statuten van het ESCB en van de ECB. Deze verslagen bevatten echter niet de uitlegging door het Hof van de beginselen van institutionele en persoonlijke onafhankelijkheid die voortvloeien uit de artikelen 7 en 14 van de statuten van het ESCB en van de ECB. Dit wordt ook bevestigd door een door verzoeker overgelegde brief van de president van de ECB, Christine Lagarde, waarin wordt aangegeven dat in geval van een gerechtelijk betwisting van het ontslagbesluit van MA, een verzoek om een prejudiciële beslissing aan het Hof over de uitlegging van artikel 14.2 van Protocol nr. 4 noodzakelijk zou kunnen zijn.
- 24 In casu treedt de Varhoven administrativen sad in overeenstemming met het nationale recht op als rechterlijke instantie die in laatste aanleg uitspraak doet in het kader van een procedure op grond van artikel 14, lid 2, ZBNB 1997, zodat uit de oprichtingsverdragen de verplichting voortvloeit om een verzoek om een prejudiciële beslissing in te dienen.
- 25 De rechtsprekende kamer stelt vast dat er geen rechtspraak van de nationale rechterlijke instanties bestaat over de toepassing van artikel 14 ZBNB 1997, hetgeen kan worden verklaard door het feit dat de rechterlijke toetsing van handelingen waarin de gronden voor vervroegd ontslag zijn vastgesteld, is geregeld in de versie van wet nr. 104 van 2022, zoals bekendgemaakt in de Darzhaven vestnik (Bulgaarse staatscourant; hierna „DV”).
- 26 In de jurisprudentie van de Konstitutionen sad wordt het instituut onverenigbaarheid neergezet als een geheel van in de grondwet of de wet geregelde verboden met betrekking tot de verenigbaarheid van een bepaald openbaar ambt met een ander ambt of met posities en activiteiten die verband houden met de particuliere belangen van de drager van het openbare ambt, waardoor „de eerlijke, onafhankelijke en onpartijdige uitoefening van overheidsfuncties in het openbaar belang” wordt gewaarborgd (beslissing nr. 3 van 2019 in constitutionele zaak nr. 16/2018). De onverenigbaarheid onderstreept de bijzondere sociale en juridische hoedanigheid van de dragers van openbare

ambten om namens de staat en uitsluitend in het algemeen belang op te treden. De verwezenlijking van haar hoofddoel, namelijk het waarborgen van onpartijdigheid en onvooringenomenheid, is verbonden met de instelling van verboden om andere ambten te bekleden of andere activiteiten uit te oefenen gedurende de tijd dat de persoon in de betrokken overheidsdienst werkzaam is. De verankering ervan in de grondwet en de wetten getuigt van het feit dat een overeenkomstige verenigbaarheid afbreuk zou doen aan de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van het overheidsgezag of particuliere doelstellingen zou dienen, hetgeen in strijd is met het vereiste dat openbare ambten slechts in het algemeen belang mogen worden uitgeoefend. De onverenigbaarheid waarborgt dus de onafhankelijkheid in de uitoefening van de dienstverplichtingen en voorkomt dat de betrokken persoon bij de uitoefening van zijn ambt voordelen geniet.

- 27 De onverenigbaarheid is een kenmerk van de rechtsstaat, waarin de wetgever de plicht heeft ervoor te zorgen dat het openbaar belang zwaarder weegt dan het particuliere belang, met name in geval van conflicten. Het hoofddoel ervan is de waarborging van de onafhankelijkheid van de openbare dienst door garanties te scheppen tegen ontoelaatbare invloeden van externe krachten en daarmee ook de belangen van de samenleving in haar geheel te beschermen (zie in die zin beslissing nr. 5 van 1993 in constitutionele zaak nr. 6/1993).
- 28 In zijn beslissing nr. 13 van 24 september 2020 in zaak nr. 5/2020 heeft de Konstitutionen sad geoordeeld dat de wettelijke definitie van onverenigbaarheid in § 1, punt 7, van de aanvullende bepalingen bij de ZPKONPI is gegeven: „het bekleden van een ander ambt of het uitoefenen van een activiteit die krachtens de grondwet of een wet onverenigbaar is met de positie van de persoon als drager van een hoog openbaar ambt”. Deze bepaling bevat geen concrete gronden voor onverenigbaarheid en kan niet autonoom worden toegepast, maar verwijst naar de grondwet en de relevante bijzondere wetten. Onverenigbaarheid kan slechts worden vastgesteld indien en voor zover de relevante feiten voldoen aan de specifieke voorwaarden voor toepassing van de bepalingen van deze wetten. In de praktijk is het dus noodzakelijk de toepasselijke bepalingen van de grondwet of van de bijzondere wetten nauwkeurig vast te stellen en de feiten te vergelijken met de daarin geformuleerde onverenigbaarheden, teneinde een gegronde conclusie te trekken over de aanwezigheid van feiten en omstandigheden die tot onverenigbaarheid leiden. Indien de onverenigbaarheid afbreuk doet aan de onpartijdige uitoefening van een openbaar ambt in het algemeen belang, rust de vaststellingsplicht op de verkiezende of benoemende autoriteit. Het argument hiervoor is dat alle bijzondere wetten als gevolg van de vastgestelde onverenigbaarheid voorzien in de beëindiging van de rechtsbetrekking van de drager van een openbaar ambt, die tot de bevoegdheid behoort van degene die hem heeft verkozen of benoemd.
- 29 Volgens de Konstitutionen sad kan de onverenigbaarheid slechts worden opgeheven door middel van een wilsverklaring van de betreffende persoon om een einde te maken aan een van de twee naast elkaar bestaande rechtsbetrekkingen waarbij hij betrokken is. Een andere juridische entiteit kan de bestaande

onverenigbaarheid alleen beëindigen, indien deze niet binnen de wettelijk vastgestelde termijn door de persoon zelf wordt opgeheven. Zowel de aanvankelijke onverenigbaarheid als de onverenigbaarheid achteraf wordt opgeheven volgens de wettelijke procedure en binnen de bij de wet gestelde termijn, waarbij de nadelige gevolgen voor de betrokkene niet automatisch intreden, maar enkel wanneer de vastgestelde procedure en de vastgestelde termijn niet in acht worden genomen.

- 30 De Varhoven administrativen sad is zich er ook van bewust dat het Unierecht een eigen terminologie bezigt en autonome begrippen gebruikt die niet noodzakelijkerwijs dezelfde inhoud hebben als de begrippen die in de verschillende nationale rechtsstelsels kunnen bestaan (arrest van 6 oktober 1982, Cilfit e.a., 283/81, EU:C:1982:335 punt 19). Bovendien moet elke bepaling van het Unierecht in haar context worden geplaatst en worden uitgelegd in het licht van dit recht in zijn geheel, zijn doelstellingen en zijn ontwikkelingsstand op het ogenblik waarop de betrokken bepaling moet worden toegepast (arresten van het Hof van 6 oktober 1982, Cilfit e.a., 283/81, EU:C:1982:335, punt 20, en 28 juli 2016, Association France Nature Environment, C-379/15, EU:C:2016:603, punt 49).
- 31 Op basis van de in de convergentieverslagen van 1998 tot op heden ontwikkelde criteria voor de onafhankelijkheid van nationale banken stelt de rechtsprekende kamer vast dat het begrip „onafhankelijkheid van de centrale bank” verschillende aspecten van onafhankelijkheid omvat die afzonderlijk moeten worden beoordeeld, te weten functionele, institutionele, personele en financiële onafhankelijkheid. In artikel 130 van het Verdrag en artikel 7 van de statuten wordt uitdrukkelijk verwezen naar het beginsel van institutionele onafhankelijkheid. Beide artikelen verbieden de NCB's en de leden van hun besluitvormende organen bij het nemen van besluiten instructies te vragen aan dan wel te aanvaarden van instellingen, organen of instanties van de Unie, regeringen van lidstaten of enig ander orgaan. Bovendien verbieden zij de instellingen, organen of instanties van de Unie en de regeringen van de lidstaten invloed uit te oefenen op die leden van de besluitvormende organen van de NCB's wier besluiten van invloed kunnen zijn op de vervulling van de met het ESCB verband houdende taken van de NCB's.
- 32 Indien nationale wetgeving artikel 130 van het Verdrag en artikel 7 van de statuten weerspiegelt, dient deze beide verbodsbepalingen te bevatten en de werkingssfeer ervan niet te beperken. Anderzijds heeft de erkenning dat centrale banken een dergelijke onafhankelijkheid hebben, niet tot gevolg dat zij van elke rechtsregel kunnen worden vrijgesteld of dat zij buiten elke vorm van wetgeving kunnen worden gehouden.
- 33 Het beginsel van persoonlijke onafhankelijkheid vloeit voort uit artikel 14.2 van Protocol (nr. 4) betreffende de statuten van het ESCB en van de ECB. Artikel 14.2 van de statuten bepaalt dat de statuten van de NCB's bepalen dat de minimumambtstermijn van een president vijf jaar is. Een andere waarborg voor de

persoonlijke onafhankelijkheid van de president van de nationale centrale bank is dat de president van een nationale centrale bank slechts van zijn ambt kan worden ontheven als hij niet meer aan de eisen voor de uitoefening van zijn ambt voldoet of op ernstige wijze is tekortgeschoten. De huidige formulering van artikel 14 ZBNB 1997 kent dezelfde waarborg van persoonlijke onafhankelijkheid ook toe aan de andere leden van de raad van bestuur van de BNB, aangezien deze interpretatie een weerspiegeling is van het advies van de ECB van 21 december 2022 in verband met de omzetting van de aanbevelingen van het convergentieverslag van de ECB betreffende de onafhankelijkheid van centrale banken (COM/2022/45).

- 34 In het convergentieverslag van 2022 wordt echter uitdrukkelijk gesteld dat persoonlijke onafhankelijkheid van leden van besluitvormende organen van NCB's die betrokken zijn bij de uitvoering van met het ESCB verband houdende taken, ook inhoudt dat moet worden gewaarborgd dat zich geen belangenconflicten voordoen tussen de taken van deze leden ten behoeve van hun respectieve NCB's (en, in het geval van presidenten, ook ten behoeve van de ECB) en enige andere functies die deze leden van besluitvormende organen eventueel vervullen en die hun persoonlijke onafhankelijkheid in gevaar kunnen brengen. Het lidmaatschap van een besluitvormend orgaan dat betrokken is bij de uitvoering van met het ESCB verband houdende taken is in beginsel onverenigbaar met de uitoefening van andere functies die aanleiding kunnen geven tot belangenconflicten. Met name mogen leden van dergelijke besluitvormende organen geen functie vervullen noch een belang hebben dat hun werkzaamheden kan beïnvloeden, hetzij door een ambt binnen de uitvoerende of wetgevende organen van de staat of binnen regionale of lokale overheden, hetzij bij een bedrijf.
- 35 De rechtsprekende kamer acht het noodzakelijk erop te wijzen dat het verzoek om een prejudiciële beslissing gericht is op een uitlegging door het Hof van het volgende: de vraag of het in beginsel verenigbaar is met het Unierecht dat de president van een NCB de uitoefening van dit ambt verenigt, ten eerste, met de hoedanigheid van aandeelhouder van een kapitaalvennootschap met recht op een deel van de winst van die vennootschap en, ten tweede, met het lidmaatschap van bestuursorganen van rechtspersonen zonder winstoogmerk die economische activiteiten kunnen ontplooiën; de vraag of het in beginsel verenigbaar is met het Unierecht dat de president van een NCB verplicht is de bevoegde overheidsinstantie binnen een bepaalde termijn in kennis te stellen van een dergelijke deelneming of betrokkenheid; de vraag of het in beginsel verenigbaar is met het Unierecht dat hij verplicht is maatregelen te treffen om hieraan een einde te maken; de vraag of het in beginsel verenigbaar is met het Unierecht dat de president van een NCB, nadat hij na afloop van de termijn de betreffende onverenigbaarheid heeft opgeheven, wordt behandeld als een persoon die niet voldoet aan de eisen; de vraag of het in beginsel verenigbaar is met het Unierecht dat de met de vaststelling van de ontslaggrond belaste autoriteit verplicht is om met het oog op en in het kader van deze bijzondere procedure te beoordelen of er sprake is van een ernstig tekortschieten.

- 36 De rechtsprekende kamer wijst er met nadruk op dat de rechtmatigheid van de vastgestelde bestuurshandeling in het hoofdgeding aan de orde is en dat de desbetreffende argumenten van partijen, ook met betrekking tot hun uitlegging van de feiten, dus ter discussie worden gesteld in het licht van de uitlegging door het Hof van de beginselen van institutionele en persoonlijke onafhankelijkheid van de president van een NCB, zoals neergelegd in de artikelen 7 en 14 van Protocol (nr. 4) betreffende de statuten van het ESCB en van de ECB.
- 37 De verwijzende rechter verzoekt het Hof de prejudiciële verwijzing te behandelen volgens de versnelde procedure van artikel 105, leden 1 en volgende, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof. De concrete gronden die een afwijking van de algemene procedure voor prejudiciële verwijzingen rechtvaardigen, zijn de volgende: het nationale recht – artikel 14, lid 2, ZBNB 1997 – bepaalt dat de uitoefening van de bevoegdheden van een lid van de raad van bestuur van de BNB ten aanzien van wie gronden voor vervroegd ontslag zijn vastgesteld, wordt opgeschort met ingang van de datum van het besluit van de raad van bestuur van de BNB. Met artikel 14, lid 2, tweede volzin, ZBNB 1997 beschermt de wetgever het openbaar of overheidsbelang dat de uitoefening van de bevoegdheden van de leden van de raad van bestuur voldoet aan de voorwaarden voor het bekleden van het ambt, en voorkomt hij in dit verband dat vervolgschade ontstaat doordat de bevoegde autoriteit zich niet houdt aan de voorwaarden van artikel 14, lid 1, ZBNB 1997.
- 38 MA heeft verzocht om opschorting van de wettelijk vastgestelde voorlopige uitvoerbaarheid van het besluit van de raad van bestuur van de BNB, hetgeen uiteindelijk door een vijfvoudige kamer van de Varhoven administrativen sad is afgewezen, op grond dat verzoeker niet had gemotiveerd en aangetoond dat er individuele schade was geleden die in de weg staat aan het door de wetgever beschermde openbaar belang van de wettelijk vastgestelde voorlopige uitvoerbaarheid.
- 39 De verwijzende rechter stelt vast dat de nationale wetgever zeer korte termijnen (14 dagen) voor het onderzoek in het hoofdgeding heeft vastgesteld. Bovendien is de afdeling „Emissie” overeenkomstig artikel 19, lid 1, ZBNB 1997 een van de drie hoofdafdelingen van de BNB.
- 40 Ofschoon in twee instanties is vastgesteld dat er geen gronden bestaan om de bij wet vastgestelde voorlopige uitvoerbaarheid op te schorten, verzoekt de rechtsprekende kamer gelet op het grote belang van het hoofdgeding voor het normale functioneren van de BNB en gelet op de korte proceduretermijnen die voor de nationale rechter bindend zijn, het Hof om de prejudiciële verwijzing volgens de versnelde procedure te behandelen.

Bijlagen: Tekst van de in het verzoek om een prejudiciële beslissing in administratieve zaak nr. 7373/2024 van de Varhoven administrativen sad aangehaalde nationale wetgeving

BEPALINGEN VAN NATIONAAL RECHT

Zakon za Balgarskata Narodna Banka ot 1997 [*gepubliceerd in DV nr. 46 van 10 juni 1997, (...) (weglating), laatstelijk gewijzigd en aangevuld in DV nr. 29 van 2 april 2024*]

Artikel 11 (1) De raad van bestuur bestaat uit zeven leden: de president van de bank, de drie vicepresidenten en drie andere leden.

(2) De leden van de raad van bestuur zijn Bulgaarse staatsburgers.

(3) [...] (weglating) Tot leden van de raad van bestuur worden gekozen en benoemd personen van hoog moreel aanzien, die eminente deskundigen zijn op economisch, financieel en bancair gebied.

(4) [...] (weglating) Lid van de raad van bestuur kan niet zijn een persoon die

1. is veroordeeld tot een vrijheidsstraf vanwege een opzettelijk gepleegd strafbaar feit;

2. als zelfstandig ondernemer of onbeperkt aansprakelijke vennoot van een commerciële vennootschap failliet is verklaard;

3. in de laatste twee jaar voorafgaand aan de datum van het besluit waarbij een commerciële of coöperatieve vennootschap failliet is verklaard, lid is geweest van het bestuurs- of toezichthoudend orgaan van deze vennootschap;

4. [...] (weglating) zelfstandig ondernemer, onbeperkt aansprakelijke aandeelhouder van een commerciële vennootschap, bestuurder, handelingsgemachtigde, handelsagent, procuratiehouder, handelsmakelaar, vereffenaar of faillissementscurator, lid van een bestuurs- of toezichthoudend orgaan van een commerciële of coöperatieve vennootschap, met uitzondering van vennootschappen waarin de BNB deelneemt, is;

5. [...] (weglating) echtgenoot of partner, bloedverwant in rechte lijn, in de zijlijn tot en met de vierde graad, of aanverwant tot en met de tweede graad is van een ander lid van de raad van bestuur;

Artikel 12

[...]

(5) [...] (weglating) laatstelijk aangevuld in DV nr. 29 van 2024] De president en de vicepresidenten mogen geen andere activiteiten uitoefenen dan die als docent of als lid van de organen van vennootschappen waarin de Bulgaarse Nationale

Bank deelneemt, of van internationale organisaties in verband met de activiteiten van de Nationale Bank, tenzij zij overeenkomstig artikel 99, lid 5, van de grondwet van de Republiek Bulgarije worden benoemd als waarnemend minister-president. Zij mogen bij eenparig besluit van de raad van bestuur een onbezoldigde activiteit uitoefenen, mits er geen sprake is van een belangenconflict.

Artikel 13 (1) [(...) (weglating) laatstelijk aangevuld in DV nr. 12 van 2021, van kracht sinds 12 februari 2021] Bij hun ambtsaanvaarding leggen de president, de vicepresidenten en de drie overige leden van de raad van bestuur de eed af zich te zullen houden aan de wet, mee te zullen werken aan de onafhankelijke uitoefening van de aan de bank gedelegeerde taken en dienst-, bank-, beroeps-, bedrijfs- en andere wettelijk beschermde geheimen in acht te zullen nemen, ook na de beëindiging van hun bevoegdheden.

(2) De president en de vicepresident leggen de eed af ten overstaan van de Narodno Sabranie, de drie andere leden van de raad van bestuur ten overstaan van de president¹.

Artikel 14 [(...) (weglating) laatstelijk gewijzigd en aangevuld in DV nr. 104 van 2022] (1) De in artikel 12 bedoelde bevoegde autoriteit kan een lid van de raad van bestuur slechts vervroegd ontslaan indien het niet voldoet aan de eisen voor de uitoefening van zijn ambt of op ernstige wijze is tekortgeschoten in de zin van artikel 14.2 van de statuten van het ESCB en van de ECB.

(2) [(...) (weglating) nieuw – DV nr. 104 van 2022] DV nr. 104 van 2022] De gronden voor het vervroegd ontslag van een vicepresident of een ander lid van de raad van bestuur, met uitzondering van de president, worden vastgesteld bij besluit van de raad van bestuur volgens een door deze raad bepaalde procedure. De uitoefening van de bevoegdheden van het lid van de raad van bestuur van wie het ontslag wordt gevraagd, wordt opgeschort met ingang van de datum van het besluit van de raad van bestuur. Tegen het besluit van de raad van bestuur kan binnen zeven dagen beroep in rechte worden ingesteld bij de Varhoven administrativen sad. Deze neemt binnen 14 dagen na ontvangst van het beroep een definitieve beslissing. De definitieve beslissing wordt toegezonden aan de krachtens artikel 12 voor het vervroegde ontslag bevoegde autoriteit.

Zakon za protivodeystvie na koruptsiata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imushtestvo [gepubliceerd in DV nr. 7 van 19 januari 2018, (...) (weglating), laatstelijk gewijzigd en aangevuld in DV nr. 104 van 30 december 2022]

Artikel 4 (1) Deze wet is van toepassing onder voorbehoud van de volgende beginselen:

¹ Opm. v.d. Duitse vert.: Bedoeld is hier de president van de Republiek Bulgarije.

1. wettigheid, transparantie, onafhankelijkheid, objectiviteit en onpartijdigheid;
2. zwaardere verantwoordelijkheid van personen die een hoog openbaar ambt bekleden;

[...]

Artikel 6 (ingetrokken – DV nr. 84 van 2023, van kracht vanaf 6 oktober 2023)

1. Personen die een hoog openbaar ambt in de zin van deze wet bekleden, zijn:

[...]

12. de president, de vicepresidenten, de leden van de raad van bestuur en de algemeen secretaris van de Bulgaarse Nationale Bank;

Artikel 35 (ingetrokken – DV nr. 84 van 2023, van kracht vanaf 6 oktober 2023)

(1) Personen die een hoog openbaar ambt bekleden, met uitzondering van degenen die daartoe verplicht zijn op grond van de Zakon za sadebnata vlast (Bulgaarse wet op de rechterlijke organisatie), moeten de volgende verklaringen afleggen:

1. verklaring van onverenigbaarheid;
2. verklaring omtrent vermogen en belangen;
3. verklaring betreffende wijziging van de omstandigheden zoals vermeld in de in punt 1 bedoelde verklaring;
4. verklaring betreffende wijziging van de omstandigheden zoals vermeld in de in punt 2 bedoelde verklaring in het deel dat betrekking heeft op de belangen en de herkomst van de middelen in geval van vervroegde aflossing van schulden en leningen.

(2) (aangevuld in DV nr. 70 van 2020, van kracht vanaf 7 augustus 2020) De in lid 1, punten 1 en 3, bedoelde verklaringen moeten worden ingediend bij de verkiezende of benoemende autoriteit, [...] (weglating) en de in lid 1, punten 2 en 4, bedoelde verklaringen moeten worden ingediend bij de Commissie².

(3) (aangevuld in DV nr. 70 van 2020, van kracht vanaf 7 augustus 2020) De in lid 1, punten 1 en 3, bedoelde verklaringen moeten worden ingediend middels een door de verkiezende of benoemende autoriteit opgesteld formulier; [...] (weglating)

² Opm. v.d. Duitse vert.: Bedoeld is hier en hierna (in deze wet) de Komisia za protivodeystvie na koruptsiata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imushtestvo (KPKONPI).

(4) De in artikel 1, punten 2 en 4, bedoelde verklaringen moeten worden ingediend middels een door de Commissie opgesteld formulier.

(5) De verklaringen moeten op papier en in elektronische vorm worden ingediend. [...] (weglating)

Artikel 36 (ingetrokken – DV nr. 84 van 2023, van kracht vanaf 6 oktober 2023)

[...]

(3) Indien een persoon een onverenigbaarheid heeft vastgesteld, moet hij binnen een maand na de indiening van de verklaring de nodige maatregelen nemen om de onverenigbaarheid op te heffen en aan de verkiezende of benoemende autoriteit bewijs hiervan overleggen.

(4) Indien de betrokkene binnen de in lid 3 genoemde termijn geen maatregelen neemt om de onverenigbaarheid op te heffen, neemt de verkiezende of benoemende autoriteit maatregelen om de rechtsbetrekking te beëindigen.

Artikel 37 (ingetrokken – DV nr. 84 van 2023, van kracht vanaf 6 oktober 2023)

(1) Personen die een hoog openbaar ambt bekleden, met uitzondering van personen die daartoe verplicht zijn op grond van de Zakon za sadebnata vlast, moeten bij de Commissie een verklaring omtrent vermogen en belangen in binnen- en buitenland indienen, waarin zij melding doen van:

[...]

12. deelnemingen in commerciële vennootschappen, lidmaatschappen van bestuurs- of toezichthoudende organen van commerciële en coöperatieve vennootschappen en rechtspersonen zonder winstoogmerk en de uitoefening van activiteiten als zelfstandig ondernemer, op de datum van hun verkiezing of benoeming en 12 maanden vóór die datum;

13. overeenkomsten met personen die actief zijn op gebieden die verband houden met beslissingen die de persoon die een hoog openbaar ambt bekleedt, in het kader van zijn bevoegdheden of dienstverplichtingen heeft genomen;

14. informatie over verbonden personen bij wier activiteiten de persoon die een hoog openbaar ambt bekleedt, een particulier belang heeft.

[...]

Artikel 38 (ingetrokken – DV nr. 84 van 2023, van kracht vanaf 6 oktober 2023)

(1) Een verklaring omtrent vermogen en belangen moet worden ingediend:

1. binnen een maand na aanvaarding van het hoge openbare ambt;

2. jaarlijks uiterlijk op 15 mei voor het voorafgaande kalenderjaar;
3. binnen een maand na ontslag uit het ambt;
4. binnen een maand na afloop van een jaar na indiening van de in punt 3 bedoelde verklaring.

(2) Binnen een maand na indiening van de verklaring omtrent vermogen en belangen kan de betrokken persoon deze wijzigen, indien dit nodig is om onvolledigheden of fouten in de aangegeven omstandigheden te corrigeren.

Aanvullende bepalingen:

§ 7 „Onverenigbaarheid” is het bekleden van een ander ambt of het uitoefenen van een activiteit die krachtens de grondwet of een wet onverenigbaar is met de positie van bekleder van een hoog openbaar ambt.

Zakon za protivodeystvie na koruptsiata (van kracht vanaf 6 oktober 2023, gepubliceerd in DV nr. 84 van 6 oktober 2023, gewijzigd en aangevuld in DV nr. 13 van 13 februari 2024)

Artikel 4 (1) Deze wet is van toepassing onder voorbehoud van de volgende beginselen:

1. wettigheid, transparantie, onafhankelijkheid, objectiviteit en onpartijdigheid;
2. zwaardere verantwoordelijkheid van personen die een openbaar ambt bekleden;

[...]

Artikel 6 (1) Personen die een openbaar ambt in de zin van deze wet bekleden, zijn:

[...]

12. de president, de vicepresidenten, de leden van de raad van bestuur en de algemeen secretaris van de Bulgaarse Nationale Bank;

[...]

Artikel 7 (1) De autoriteit ter bestrijding van corruptie en ter vaststelling van belangenconflicten in de zin van deze wet is de Komisia za protivodeystvie na koruptsiata (hierna: „Commissie”).

Artikel 13 (1) De Commissie

[...]

5. houdt toezicht op en neemt beslissingen met betrekking tot het onderzoek en de analyse van de verklaringen omtrent vermogen en belangen van personen die een openbaar ambt bekleden;
6. stelt belangenconflicten vast van personen die een openbaar ambt bekleden;
7. houdt hoorzittingen of verzoekt om inlichtingen te verstrekken in verband met onderzoeken ter vaststelling van belangenconflicten;
8. onderzoekt de kennisgevingen betreffende de verklaringen van onverenigbaarheid van personen die een openbaar ambt bekleden, en, indien de onverenigbaarheid wordt vastgesteld, verwittigt de verkiezende of benoemende autoriteit, zodat de nodige maatregelen worden genomen;

[...]

Artikel 49 (1) Personen die een openbaar ambt bekleden, moeten de volgende verklaringen indienen:

1. verklaring van onverenigbaarheid;
2. verklaring omtrent vermogen en belangen;
3. verklaring betreffende wijziging van de omstandigheden zoals vermeld in de in punt 1 bedoelde verklaring;
4. verklaring betreffende wijziging van de omstandigheden zoals vermeld in de in punt 2 bedoelde verklaring in het deel dat betrekking heeft op de belangen en de herkomst van de middelen in geval van vervroegde aflossing van schulden en leningen.

(2) De in lid 1, punten 1 en 3, bedoelde verklaringen moeten worden ingediend bij de verkiezende of benoemende autoriteit, [...] (weglating) en de in lid 1, punten 2 en 4, bedoelde verklaringen moeten worden ingediend bij de Commissie.

Artikel 50

[...]

(3) Indien een persoon een onverenigbaarheid heeft vastgesteld, moet hij binnen een maand na de indiening van de verklaring de nodige maatregelen nemen om de onverenigbaarheid op te heffen en aan de verkiezende of benoemende autoriteit bewijs hiervan overleggen.

(4) Indien de betrokkene binnen de in lid 3 genoemde termijn geen maatregelen neemt om de onverenigbaarheid op te heffen, neemt de verkiezende of benoemende autoriteit maatregelen om de rechtsbetrekking te beëindigen.

Artikel 51 (1) Personen die een openbaar ambt bekleden, moeten bij de Commissie een verklaring omtrent vermogen en belangen in binnen- en buitenland indienen, waarin zij melding doen van:

[...]

13. deelnemingen in commerciële vennootschappen, vennootschappen naar burgerlijk rechtelijk, lidmaatschappen van bestuurs- of toezichthoudende organen van commerciële en coöperatieve vennootschappen en rechtspersonen zonder winstoogmerk en de uitoefening van activiteiten als zelfstandig ondernemer, op de datum van hun verkiezing of benoeming en 12 maanden vóór die datum;

14. overeenkomsten met personen die actief zijn op gebieden die verband houden met beslissingen die de persoon die een openbaar ambt bekleedt, in het kader van zijn bevoegdheden of dienstverplichtingen heeft genomen;

15. informatie over verbonden personen bij wier activiteiten de persoon die een openbaar ambt bekleedt, een particulier belang heeft.

Artikel 53 Personen die een openbaar ambt bekleden, moeten binnen een maand nadat de wijziging zich heeft voorgedaan, verklaringen zoals bedoeld in artikel 49, lid 1, punten 3 en 4, indienen.

Artikel 54

[...]

(2) Binnen twee maanden na afloop van de in de artikelen 52 en 53 genoemde termijnen publiceert de Commissie op haar website de verklaringen van de personen die een openbaar ambt bekleden, alsook een lijst van de personen die geen tijdige verklaring hebben ingediend.

Artikel 70 Een belangenconflict ontstaat, wanneer een persoon die een openbaar ambt bekleedt, een particulier belang heeft dat de onpartijdige en objectieve uitoefening van zijn bevoegdheden of dienstverplichtingen in gevaar kan brengen.

Artikel 71 Onder particulier belang wordt verstaan elk belang dat de persoon die een openbaar ambt bekleedt, of een met deze persoon verbonden derde een voordeel van materiële of immateriële aard oplevert, met inbegrip van elke aangegane verplichting.

Artikel 72 Onder voordeel worden verstaan alle inkomsten in geld, gelds- of vermogenswaarden, met inbegrip van de verwerving van aandelen of aandelenkapitaal, alsmede de toedeling van rechten, de overdracht van rechten of de afstand van rechten, de verkrijging van goederen of diensten om niet of onder de marktprijs, het verkrijgen van een voorrecht of toevallen van een eerbetoon, een hulp, een kiesstem, een steun of een invloed, een voorkeur, de verkrijging of de toezegging van een arbeidsplaats, een functie, een geschenk, een

prijs of een belofte die ertoe strekt een verlies, aansprakelijkheid, sanctie of elke andere gebeurtenis die een nadeel oplevert, te vermijden.

Artikel 89 (1) De vaststelling van een belangenconflict geschiedt op grond van een kennisgeving aan de Commissie, op grond van een beslissing van de Commissie of op verzoek van de persoon die een openbaar ambt bekleedt.

Artikel 94 (1) Tegen de beslissing van de Commissie waarbij een belangenconflict wordt vastgesteld, kan de betrokkene overeenkomstig de Administrativno protsesualen kodek (Bulgaars wetboek bestuursprocesrecht) beroep in rechte instellen.

Artikel 98 (1) (gewijzigd en aangevuld in DV nr. 13 van 2024, van kracht sinds 13 februari 2024) De vaststelling van een belangenconflict door een rechtsgeldige handeling is een grond voor ontslag uit het ambt, tenzij de grondwet, de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank of een bijzondere wet anders bepalen.

(2) Het ontslag geschiedt volgens de procedure die in de toepasselijke wetten is vastgesteld.

Artikel 115 (1) Een persoon die een openbaar ambt bekleedt en nalaat om binnen de gestelde termijn een verklaring in de zin van deze wet in te dienen, wordt bestraft met een administratieve geldboete van 1 000 BGN tot 3 000 BGN.

(2) In geval van recidive bedraagt de geldboete tussen 3 500 BGN en 6 000 BGN.

Artikel 116 (1) Een persoon die een openbaar ambt bekleedt en niet of onjuist kennisgeeft van een omstandigheid die hij op grond van deze wet verplicht is te melden, wordt bestraft met een administratieve geldboete van 1 000 BGN tot 3 000 BGN, tenzij in een zwaardere sanctie is voorzien.

(2) In geval van recidive bedraagt de geldboete tussen 3 000 BGN en 6 000 BGN.

Artikel 120 (1) De handelingen tot vaststelling van overtredingen worden opgesteld door de door de voorzitter van de Commissie aangewezen ambtelijke personen en de sanctiebesluiten worden vastgesteld door de voorzitter van de Commissie.

(2) De handelingen tot vaststelling van overtredingen zoals bedoeld in de artikelen 116 en 117 met betrekking tot de verklaring van onverenigbaarheid worden opgesteld door personen die daartoe zijn gemachtigd door de verkiezende of benoemende autoriteit. De sanctiebesluiten worden vastgesteld door de verkiezende of benoemende autoriteit.

(3) De opstelling van de handelingen en de vaststelling, de betwisting en tenuitvoerlegging van sanctiebesluiten geschieden overeenkomstig de Zakon za

administrativnite narushenia i nakazania (Bulgaarse wet inzake bestuursrechtelijke overtredingen en sancties).

Aanvullende bepalingen

§ 1 In het kader van deze wet gelden de volgende definities:

4. „Onverenigbaarheid” is het bekleden van een ander ambt of het uitoefenen van een activiteit die krachtens de grondwet of een wet onverenigbaar is met de positie van bekleder van een openbaar ambt.